

Класация на MoitePari.bg на взаимните фондове на българския пазар за 2021 година

2021 година вече е зад гърба ни. За едни участници на финансовите пазари тя беше добра, за други – не чак толкова. В това няма нищо необичайно. Трусове не липсваха, но като цяло годината може да се определи като добра. Отминалата 2021-ва година засили още повече акцента върху темата инфлация. Инфлацията стана все по-очевидна, все по-обхватна и с все по-осезаеми ефекти. Но инфлацията беше следствие. През цялата отминала година проблемите с веригите на доставки, добива на суровини, енергийната криза, както и затруднения в редица производства диктуваха настроенията на пазарите.

Търсенето на основни суровини надхвърляше тяхното предлагане и това закономерно изстреля цените им до нива, които маркираха ръстове от 50-60, дори и повече процента. Само малък пример за това са цените на основни метали като мед, алуминий, литий, желязо, никел, манган и др. Към тях прибавяме благородните метали злато, сребро, платина, иридий, както и някои сплави. Нуждите от горива също бяха поставени пред предизвикателства от една страна с добива на суровината и от друга – производството и доставката на крайния продукт. Цените на нефта и нефтопродуктите значително се повишиха. Поскъпнаха също природния газ и въглищата. На всичко това пазарите реагираха динамично и едни от най-търгуваните компании бяха именно в тези сегменти – добив, обработка и доставка на суровини.

Поглед върху пазарите на основни земеделски суровини също сочи, че 2021 г. е била успешна за инвестиращите на тях. Пшеница, царевича, соя, палмово масло, ориз, кафе, какао, вълна и др. също видимо покачиха своите цени и те, пренасяйки стойността си в крайния продукт, съдействаха за ръста на инфлацията.

Технологичният сектор също беше обект на интерес. Хроничният недостиг на полупроводници насочи вниманието на инвеститорите към компании в този сегмент. Така например търсенето на чипове остана високо и дори надвишаваше предлагането, което от своя страна забави във времето изпълнението на редица поръчки в различни индустрии. Това неминуемо доведе и до ръст на цените на техните продукти.

Не можем да оставим настрана и пазарът на криптовалути. Разнообразието от валути е впечатляващо и най-популярните сред тях останаха в ползрението на инвеститорите. Bitcoin влезе в период на спад в края на миналата година, но това не попречи на валутата все пак да приключи на положителна територия за 2021 г. Подобна беше ситуацията и за Ethereum.

В условията на така движещи се пазари през отминалата година, очакванията за добро представяне на дружествата управляващи активи, също бяха завишени. Прегледът на постигнатото от тях през 2021 г. показва, че тези очаквания са се реализирали. За много от тези дружества 2021 г.

беше значително по-добра от 2020 г. Особено показателни са резултатите при по-високорисковите колективни схеми – балансиран фондове и фондове в акции.

Тези резултати не биха били възможни, ако пазарите не позволяваха това. През 2021 г. те основно регистрираха ръстове, с много малки изключения. С много добър ръст приключиха четирите български индекса, като 2 от тях с ръст от над 40%. Това бяха SOFIX и BVBX40. Индексът BGTR30 сложи край на годината с ръст от 37%, а BGREIT се доближи до 20% покачване (+19%). Постковид възстановяването като глобална тенденция не беше единствен фактор за ръста на БФБ. Ръстът на броя сделки продължи и през 2021 г., като в сравнение с 2020 г. те са с над 25 000 бр. повече. В стойностно изражение ръстът на търговията на БФБ е с почти 450 млн. лв. За развитието на българския капиталов пазар допринесоха също така пазарът за растеж на малки и средни предприятия (BEAM), както и новия MTF BSE International. Възможностите за финансиране чрез BEAM привлече вниманието на 7 дружества и през отминалата година те реализираха своите първични публични предлагания. Новият за БФБ пазар MTF BSE International от своя страна даде възможност за търговия с книгата на 190 световни компании. Въпреки това, интересът към него все още е плах.

2021 г. беше добра също за европейските пазари, както и за щатския. Основните борсови индекси отчетоха ръстове между 15 и почти 30%. Европейският CAC40, както и щатския DJIA добавиха по 29% в края на 2021 г. С почти толкова (+27%) нараснаха S&P500 и NASDAQ. В Азия пазарите приключиха с по-скромни ръстове, а Hang Seng отчете спад от 14%.

На база постигнатите резултати през 2021 г. MoitePari.bg подготви своята годишна класация, като определи ТОП 3 от фондовете в различните рискови профили.

Класация на взаимните фондове

Понастоящем в България работят 30 управляващи дружества, които управляват над 140 взаимни фонда с нетни активи под управление над 2,5 млрд. лв. Фондовете са класифицирани в 5 категории според поемания риск:

Фондове на паричен пазар	Фондовете от този тип инвестират във високоликвидни активи - прехвърляеми дългови ценни книжа, инструменти на паричния пазар и в депозити в кредитни институции.
Фондове в облигации	Фондът постоянно инвестира в облигации. Фондовете в облигации също включват индексни фондове от облигации и гарантирани продукти, свързани с пазарни индекси от облигации.
Смесени консервативни фондове	Инвестициите в акции са ограничени до 20% от активите на фонда. Смесените фондове тип "Консервативен" инвестират също в индексни фондове от облигации и гарантирани продукти, свързани с пазарни индекси от облигации.
Смесени балансиран фондове	Фондът инвестира в различни активи и на различни пазари, като за последните шест месеца делът на акциите в активите е средно над 20% и под 50% по данни от тримесечни отчети.
Фондове в	Фондът постоянно инвестира поне 50% от активите си в акции. Агресивните

акции	фондове също включват индексни фондове от акции и гарантирани продукти, свързани с пазарни индекси от акции.
-------	--

Източник: www.baud.bg

Класацията на MoitePari.bg е базирана на постигната доходност съобразно рисковия профил на всеки фонд. При фондовете на паричен пазар и фондовете в облигации тя е едногодишна – постигната доходност за 2021 г. Останалите колективни схеми са класирани според постигнатата тригодишна (анюализирана) доходност. Фондовете са класирани в 5 рискови категории, като във всяка от тях допълнително е представена информация за нивата на риск (стандартно отклонение и коефициент Шарп), които са поемали управляващите дружества, реализирайки съответната доходност.

Обръщаме внимание, че инвестирането на капиталов пазар е рисково начинание, поради което е необходимо консултиране с финансов експерт за изготвяне на стратегия за увеличаване на благосъстоянието. Припомняме и простото принципно правило – колкото е по-рискова инвестицията, толкова по-дълъг е инвестиционния хоризонт и обратно. От тази гледна точка, инвестирането в по-високорисковите фондове, например, в хоризонт 5 или 10 г. се приема за обичайно. Също така е важно да се знае, че постигнатите доходности през изминали години не са гаранция за такива и в бъдеще.

По-долу следва класация на взаимните фондове, последвано от речник на основните термини.

Класация на „ТОП 3“ български взаимни фондове по доходност за 2021 г. според рисковия им профил

ФОНД	Доходност за 2021 г.	Доходност за 2020 г.	Доходност за 2019 г.	Стандартно отклонение (31.12.2021 г.)	SHARPE (31.12.2021 г.)	НСА (31.12.2021г.)
ФОНДОВЕ НА ПАРИЧЕН ПАЗАР						
-	-	-	-	-	-	-
ФОНДОВЕ В ОБЛИГАЦИИ						
Конкорд Фонд-6 Облигации	3,6%	-4,1%	6,7%	3,8%	0,9	28 765 710 лв.
Елана Фонд Свободни пари	1,1%	0,6%	1,0%	1,4%	0,8	11 126 866 лв.
Селект Облигации	0,9%	0,1%	0,8%	1,9%	0,5	1 628 984 лв.

ФОНД	Доходност за последните 3 г. (анюализирана)	Доходност за 2021 г.	Доходност за 2020 г.	Доходност за 2019 г.	Стандартно отклонение (2019-2021 г., анюализирано)	SHARPE (2019-2021 г.)	НСА (31.12.2021 г.)
СМЕСЕНИ КОНСЕРВАТИВНИ ФОНДОВЕ							
ЕЛАНА Еврофонд	4,7%	6,6%	2,8%	4,6%	2,2%	2,1	19 645 186 лв.
Капман Фикс	3,7%	3,3%	4,0%	3,7%	2,1%	1,8	13 182 925 лв.
Капман С-БОНДС	3,1%	3,2%	2,6%	3,4%	2,4%	1,3	3 710 778 лв.
СМЕСЕНИ БАЛАНСИРАНИ ФОНДОВЕ							
Адванс Глобал Трендс Акции и Облигации	12,1%	21,8%	-1,7%	17,8%	21,0%	0,6	€ 1 311 170
Елана Балансиран Евро Фонд	6,8%	16,3%	-0,1%	4,9%	5,8%	1,2	19 069 166 лв.
Компас Фъндс Селект- 21	6,8%	1,5%	4,7%	14,5%	7,1%	1,0	717 463 лв.
ФОНДОВЕ В АКЦИИ							
Ехрат Romania BET UCITS ETF	20,9%	31,9%	-0,2%	34,0%	17,6%	1,2	€ 2 017 375
Ехрат Macedonia MB110 UCITS ETF	20,4%	28,9%	3,0%	31,5%	18,0%	1,1	€ 191 005
Адванс Източна Европа	15,8%	30,1%	-8,3%	29,9%	22,6%	0,7	€ 2 333 354

ФОНДОВЕ НА ПАРИЧЕН ПАЗАР

Фондовете на паричен пазар не са включени в класацията за 2021 г. Към момента на подготовката на класацията, фондовете класифицирани като фондове на паричен пазар са преобразувани в друг рисков профил. Трансформацията е в резултат на влизането в сила на Регламент (ЕС) 2017/1131 на Европейския парламент относно фондовете на паричен пазар, налагащ им по-високи изисквания към инвестициите и допълнителни ограничения, свързани с управлението им. Комбинацията от инвестиционни ограничения и липсата на достатъчно доходносни инструменти, отговарящи на този рисков профил, наложи управляващите дружества да прекратят или преобразуват фондовете на паричен пазар в други.

ФОНДОВЕ В ОБЛИГАЦИИ

Положителните тенденции на българския и световните финансови пазари даде своето отражение и фондовете в облигации приключиха годината с положителни доходности. Максималната постигната възвращаемост достигна 3,6%.

Трите фонда, постигнали най-добра доходност през 2021 г. са:

1. Конкорд Фонд-6 Облигации – **3,6%**
2. Елана Фонд Свободни пари – **1,1%**
3. Селект Облигации – **0,9%**

Постигнатата максимална доходност беше реализирана при надвишаващо я стандартно отклонение – 3,8%. В резултат на това, възвръщаемостта на база поет риск, измерена чрез коефициента на Шарп не премина границата от 1 и остана на ниво 0,9. При останалите 2 фонда този показател също остана под единица – съответно 0,8 и 0,5. Въпреки постигнатите положителни доходности, правим заключението, че нивото на поет риск е било по-високо спрямо постигнатия резултат.

Поемането на повече риск и оценката му в краткосрочен план невинаги може да даде ясна представа дали дадената инвестиция се управлява добре и рискът, който се поема, дава ли очакваните резултати. Поради тази причина, с нарастването на поемания риск, в класацията смесените консервативни, смесените балансиран и фондовете в акции бяха класирани по 3-годишна (анюализирана) доходност.

СМЕСЕНИ КОНСЕРВАТИВНИ ФОНДОВЕ

Постигнатата 3-годишна доходност почти достигна нивото от 5%. Добрите резултати през 2021-ва година успя да добави още малко доходност към предходните 2 години. По този начин средната възвращаемост на фондовете в този рисков профил беше 4,7% за класирания на първо място. Доходностите при втория и третия са в границата между 3 и 4%.

Трите най-добре представили се фонда са:

1. ЕЛАНА Еврофонд – **4,7%**
2. Капман Фикс – **3,7%**
3. Капман С-БОНДС – **3,1%**

Поради ограничението инвестициите в акции да не съставляват повече от 20% от активите на фонда, тези схеми са с умерено до ниско ниво на риск. Постигнатата доходност от тази гледна точка може да бъде приета също като умерена.

Стандартното отклонение (3-годишно, анюализирано) при трите фонда-призьори се отклонява минимално. Неговият минимум е 2,1%, а максималната му стойност – 2,4%. Коефициентът на Шарп при класирания на първо място е 2,1. При втория и третия съответно 1,8 и 1,3. Видно е, че портфолио мениджърите на тези фондове са постигнали добрите резултати при премерен и обоснован риск.

СМЕСЕНИ БАЛАНСИРАНИ ФОНДОВЕ

Значително по-добри бяха резултатите при фондовете в този рисков профил. Постигнатите резултати за последните 3 години са почти двойни по-високи в сравнение с най-добрите консервативни схеми. Максималната 3-годишна доходност надхвърли 12%. Изключително благоприятна за това се оказва 2021 г., в която фондът, класиран на първо място, постига доходност от почти 22%. Резултатите при втория и третия фонд са идентични – 6,8% 3-годишна доходност.

Най-добре представилите се фондове в този рисков профил бяха:

1. Адванс Глобал Трендс Акции и Облигации – **12,1%**
2. Елана Балансиран Евро Фонд – **6,8%**

3. Компас Фъндс Селект-21 – **6,8%**

В този рисков профил резултатите са постигнати при 3-годишно анюализирано стандартно отклонение в много широки граници – от 6 до 21%. Впечатление прави, че фондът класиран на първо място успява да постигне това на цената на високо ниво на поет риск. Коефициентът на Шарп при него е 0,6 и е почти двойно по-нисък от този на втория и третия в класацията. Така, за постигането на тази висока доходност, управляващото дружество е поело повече от необходимия риск, което не резултира в още по-висока доходност.

ФОНДОВЕ В АКЦИИ

Фондовете в акции са фондовете към които очакванията за висока доходност са най-големи. 2021 г. беше добра за тях и това, а в комбинация с добрата 2019 г. формира много добра 3-годишна доходност. При два от трите фонда в класацията тя надхвърли 20%, а при третия достигна почти 16%. Негативно влияние върху средната доходност оказва 2020 г., когато ефектите от COVID-19 кризата бяха изключително силни.

Най-добре представилите се фондове в този рисков профил бяха:

1. Expat Romania BET UCITS ETF – **20,9%**
2. Expat Macedonia MBI10 UCITS ETF – **20,4%**
3. Адванс Източна Европа – **15,8%**

Нивото на поет риск за постигане на тази доходност (3-годишно, анюализирано стандартно отклонение) се намира в границата от 18 до 23%. То е изключително близко до реализираната доходност, което намалява постигнатия резултат на база поет риск. Коефициентът на Шарп при класираните на първо и второ място минимално надвишават единица, съответно 1,2 и 1,1. При класирания на трето място, нивото на поет риск не води до реализирането на достатъчно висока доходност, която да обоснове поемането му. Коефициентът на Шарп при този фонд е 0,7.

РЕЧНИК:

НСА - Нетната стойност на активите е разликата между пазарната стойност на активите в портфейла на фонда и задълженията му по баланс.

Стандартно отклонение – Измерител на нивото на риск. Отразява колебанието в нетната стойност на активите на 1 дял, респ. на доходността на един фонд за период от 1 година. 3-годишното стандартно отклонение е изчислено на база седмичното изменение на стойността на 1 дял за период от 3 г. и анюализирано след това. По-високото стандартното отклонение показва по-рисково управление на фонда.

SHARPE (Коефициент на Шарп) – Измерва нивото на възвращаемост на всяка допълнителна единица поет риск. По-високите стойности на показателя показват, че доходността е постигната при по-ниски нива на риск. За нуждите на анализа той е изчислен на база анюализирани дневни стойности на индекс EONIA за периода 01.01.2021 – 31.12.2021 г. както и на анюализирани дневни стойности на индекс EONIA за периода 01.01.2019 – 31.12.2021 г. Когато стойността на индекс EONIA за посочените периоди е отрицателна, тя се приема за равна на 0.

Анюализация – Превръщане на стойност, изчислена за период по-голям от 1 г., в годишна стойност

EONIA (Euro OverNight Index Average) – Еднодневен междубанков лихвен процент за Евронзоната

ЗАБЕЛЕЖКИ:

- * Предложеното сравнение и анализ на фондовете е само за лична информация. Представената информация не бива да се счита, като предложение за инвестиране или съвет за такова.
- * Посочените доходности са минали и нямат отношение към бъдещите резултати от дейността на фондовете.
- * Доходността от инвестицията не е гарантирана и е такава, каквото се постигне, когато инвеститорът продаде своите дялове/акции.
- * Инвестицията във фонд не се гарантира по никакъв начин, както от управляващото дружество, така и от Гаранционен фонд или от законодателството в страната.
- * Инвестирането в колективна схема е риск за инвеститора. Печалбите не са гарантирани и съществува възможност той да не възстанови в пълен размер вложената сума.